

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2020 - Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ – 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ [ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ]

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ: ΑΪΒΑΛΙΩΤΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΑΝΙΑ

A1. Μετάφραση

Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν άνθρωπος τεραστίου μεγέθους και με βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με είδωλο (εικόνα) νεκρού. Αυτόν μόλις κοίταξε ο Κάσσιος, τον κατέλαβε φόβος και το όνομα αυτού θέλησε να πληροφορηθεί.

Όταν ο Οκταβιανός επέστρεφε στη Ρώμη μετά τη νίκη του στο Άκτιο, κάποιος άνθρωπος που κρατούσε (κρατώντας) ένα κοράκι πήγε να τον συναντήσει· το είχε μάθει να λέει αυτά: «Χαίρε, Καίσαρα, νικητή αυτοκράτορα». Ο Καίσαρας ενδιαφέρθηκε πολύ να αγοράσει το κοράκι· το αγόρασε λοιπόν για είκοσι χιλιάδες σηστέριους. Αυτό το παράδειγμα παρακίνησε κάποιον παπουτσή να διδάξει το κοράκι παρόμοιο χαιρετισμό. Για πολύ χρόνο μάταια κόπιαζε· κάθε φορά που το πουλί δεν απαντούσε, ο παπουτσής συνήθιζε να λέει: «Πάει χαμένο το λάδι και ο κόπος μου».

Η Καικιλία, η σύζυγος του Μέτελλου, ενώ σύμφωνα με τα πατροπαράδοτα έθιμα ζητούσε γαμήλιο οιωνό για την κόρη της αδερφής της, η ίδια προκάλεσε (δημιούργησε) οιωνό. Δηλαδή σε κάποιο μικρό ιερό (τέμενος) μια νύχτα καθόταν για πολλή ώρα με την κόρη της αδελφής της και περίμενε έως ότου ακουστεί κάποια φωνή σύμφωνη με τον επιδιωκόμενο σκοπό (ή που να ανταποκρινόταν στο σκοπό τους).

B1. squalida: squalidiores

similem: simillimum

effigiei: effigies

quidam: cuiusdam

parem salutatiōnem: parium salutationum

Diu: diutius

more prisco: mos priscus

omen nuptiale: omina nuptialia

sacello quodam: sacellum quoddam

nocte: noctium

aliqua: aliqui

B2. existimavit: existimavissemus

venire: veniendo

aspexit: aspicereris (-re)

concepit: concipere

cupivit: cupient

rediret: redeuntis (αρσενικό)

instituerat: institutu

dicere: dic

Ave: avete

interfuit: interesse

emere: emisse

doceret: docuissetis

petit: petendo

fecit: fieret

persedebat: persederint

Γ.1.α. magnitudinis: είναι γενική της (μόνιμης) ιδιότητας στο υποκείμενο hominem του απαρεμφάτου venire.

effigiei: είναι δοτική αντικειμενική ως συμπλήρωμα στο επίθετο similem.

Caesaris: είναι γενική που δηλώνει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στο απρόσωπο ρήμα interfuit.

milibus: είναι αφαιρετική της (συγκεκριμένης) αξίας στο ρήμα emit.

filiae: είναι δοτική προσωπική χαριστική στο ρήμα petit.

Γ.1.β. Sutor quidam eo exemplo incitatus est.

Γ.2.α. «... ut corvum doceret parem salutationem»: Δευτερεύουσα ουσιαστική βουλητική πρόταση. Λειτουργεί συντακτικά ως έμμεσο αντικείμενο του ρήματος της κύριας πρότασης incitavit (διότι άμεσο αντικείμενο είναι το sutorem). Εκφέρεται με Υποτακτική, όπως όλες οι βουλητικές προτάσεις, γιατί το περιεχόμενό της εκφράζει κάτι απλώς επιθυμητό. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με Υποτακτική χρόνου Παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (incitavit: Παρακείμενος με σημασία Αορίστου) και αναφέρεται στο παρελθόν. Ισχύει η

ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων Υποτακτικής, γιατί η βούληση είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στη σκέψη του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της. Υπάρχει δηλαδή συγχρονισμός μεταξύ κύριας και δευτερεύουσας πρότασης.

«...dum aliqua vox congruens proposito audiretur»: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στα ρήματα των δύο κύριων προτάσεων *persedebat* και *expectabat* αντίστοιχα. Εκφέρεται με Υποτακτική, γιατί εκτός από τον χρόνο, εκφράζει προσδοκία ή επιδίωξη. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με Υποτακτική Παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ρήματα Ιστορικού χρόνου (*persedebat*, *expectabat*) και δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν.

Γ.2.β.

- Quo aspecto, Cassius timorem concepit.

(Υποσημείωση: Το ποιητικό αίτιο της μετοχής είναι το εννοούμενο *a Cassio*, το οποίο όμως παραλείπεται, γιατί ταυτίζεται με το υποκείμενο του ρήματος της κύριας πρότασης, *concepit*)

- Caecilia, uxor Metelli, more prisco omen nuptiale petens filiae sororis, ipsa fecit omen.

Γ.2. γ. Caecilia, quae uxor Metelli erat, ...